

Η ΝΕΡΑΪΔΑ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ

(Απόσπασμα ἐκ δημοσιευθησομένης μυθιστορίας)

Η'.

Καλέ μου ἐξιδέσφε!

Αὐγουστός ἦλθε δροσερός, χαρωπός εἰμπορεῖ νὰ εἰπῇ κανεὶς μὲ τὰ χρυσὰ του τὰ σταφύλια καὶ τὰ ξανθὰ του ροδάκινα, ποῦ μᾶς στέλνει ἡ Πρέβεζα· διότι ὁ τόπος ἐδῶ εἶνε ξηρός, γυμνός, ἀδενδρός ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Οἱ κάτοικοι ἀποχοῦν, καθὼς μοῦ φαίνεται, οὐχὶ ἐκ τῆς θαλάσσης, τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ὁποίας. οὕτως εἰπεῖν, ἀφίνουν εἰς τὴν τεμπελιά των, ἀλλ' ἐκ τῶν προϊόντων τοῦ κάμπου, ὅστις ἐξαπλοῦται εὐφορος πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μενιδίου, καὶ τῆς τουρκικῆς Σαλαῶρας. Εἶχα τὸ εὐτύχημα νὰ ἐπισκεφθῶ προχθὲς τὸν θελκτικὸν αὐτὸν κάμπον. Κατόπιν ὥρας ἐσπέρας, καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἐχρυσου δαλόκληρον τὸν μυχὸν τοῦ Ἀμβρακικοῦ, ἐπεδιδάσθημεν μικρὰς τινος μυστικῆς ἐγῶ, ὁ μπαμπᾶς, ὁ κ. Περικλῆς, τὰ μικρὰ καὶ ὁ διηγηματογράφος, καὶ μετὰ τριῶν πλοῦν ἀπεδιδάσθημεν εἰς τὸν Ἀράπην. Διὰ νὰ ὑπάγῃ τις εἰς τὸν Ἀράπην ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του καὶ τὴν διὰ τῆς ξηρᾶς ὁδόν, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ἠθελήσαμεν νὰ θυσιάσωμεν εὐκόλῃ τὴν εὐκολίαν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς θαλάσσης. Τί ὥραία βραδυὰ ἐπεράσαμεν! Ἡ θάλασσα ἐδῶ εἶνε ὠρυσμένη πάντα, σπανίως τὴν βλέπεις ἡρεμῶσαν. Ὁμοιάζει μὲ τὴν χρονίαν ἐκείνην δρῦν, ἥτις ζητεῖ θυέλλας εἰς τὴν οὐρανοκόρυφον κεφαλὴν της, καὶ ἀφίνει τὴν σιγαλὴν αὐρὰν διὰ τοὺς πόδας της. Καὶ ὅμως πόσον ἡρεμοὶ εἶνε αἱ ἀκταὶ της καὶ τ' ἀκρογᾶλια της. Νομίζεις ὅτι βαυκαλῶνται αἰωνίως ὑπὸ τὸ παράπονον τῶν κυμάτων της, τὰ ὁποῖα τόρῃ μὲν ἔρχονται καὶ φιλοῦν μὲ περιπάθειαν τοὺς βράχους καὶ τὴν ἀμμουδιάν των, τόρῃ δὲ κυλᾶνε ὀρμητικὰ καὶ διασκορπίζονται εἰς χρυσὴν βροχὴν ἀφροῦ ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Ἀ! ὥραιότεραν ἀπόλαυσιν τῆς θαλάσσης δὲν ἠσθάνθην ποτέ, ποτέ... Ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὀλοφύσκωτα καὶ μαγευμένα κύματα ποῦ ἀνεβοκατέβαιναν, ὡς ἀγέλαι προδᾶτων ἐπὶ μακρᾶς λοφοσειρᾶς, ἕνα ἀπλοῦστατον σῶμα ξύλου μᾶς ἐχώριζεν. Εἶχα καθίσθαι εἰς τὸ ἄκρον τοῦ σκάφους, τόσον εἰς τὸ ἄκρον ποῦ ἐννοιωθα τὴν πλεξίδα μου νὰ κολυμβᾷ καὶ ν' ἀφρίζῃ κ' αὐτὴ μέσα σ' ἐκείνην τὴν ζάλην τοῦ ὑγροῦ στοιχείου. Τὰ μικρὰ τὰ ἐκράτησα καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πλοῦ μᾶς πλησίον μου ἐπὶ τῶν γονάτων μου. Ὁ Ἰωργάκης ἐφάνη θαρρετότερος τῆς ἀδελφῆς του. Ἐκτύταζε τὰ κύματα μὲ ἀπάθειαν θαλασσοδαρμένου ναύτου, καὶ μοῦ ἔλεγε κἀτι λόγια τρελλὰ, γεμάτα ἀπὸ ποῖσιν καὶ χάριν, ἐνῶ ἡ ἀδελφὴ του μ' ἐσφίγγε κἀπως φοβισμένη εἰς τὸ στῆθος μου γυρμένη. Τί ὥραιον ἐφαίνετο τὸ μικρόν μου ὄρφανὸν ἐκεῖ εἰς τὴν ἀγκαλιά μου. Τὰ καστανὰ μαλλάκια του ξέ-

πλεκα, ξέπλεκα εἰς τοὺς ὤμους του ἤρχοντο εἰς κάθε πνοὴν τῆς αὐρας, εἰς κάθε ταλάντευσιν τοῦ σκάφους καὶ μ' ἐθάπνουν εἰς τὰς παρειάς, εἰς τὸ στόμα, ὀλοῦθε. Πόσας φορὰς χωρὶς νὰ τὸ θέλω ἐνῶ τὰ χεῖρά μου ἤγγιζαν τὰ ἰδικά της κατελαμβανόμεν ὑπὸ ἐλαφροῦ ρίγους, ἐνῶ ὁ πατὴρ της ὁ ἀτυχὴς ἐκτύταζε τὸ σύμπλεγμα μᾶς μὲ συγκεκινημένον ὄμμα. Αὐτὰ τὰ μικρὰ πλέον μὲ κατεμάγευσαν, μὲ κατέκτησαν ἐντελῶς. Τὰ σφίγγω κάθε στιγμὴν εἰς τὴν ἀγκαλιά μου καὶ τὰ κρατῶ σφικτὰ, σφικτὰ, τρέμουσα εἰς τὴν ιδέαν μὴ τὰ χάσω μίαν ἡμέραν. Μὲ φαίνεται πῶς εἶνε δικά μου, δικά μου παιδιὰ, ἀληθινὰ ἀδελφάκια μου, καὶ τ' ἀγαπῶ, τὰ λατρεύω μὲ κἀτι περισσότερον ἀπὸ μανίαν. Τὰ καὶ μὲν τὰ ὀρφανὰ!... Ὁ διηγηματογράφος ὁ ἀτυχὴς ἀναπνέων τὸν ζωογόνον ἐκείνον ἀέρα τῆς θαλάσσης ἐφαίνετο χαρούμενος πολὺ, καὶ ἡ φωνὴ του ἔτρεμεν ἐλαφρῶς, διότι ἠσθάνετο ἑαυτὸν μίαν ἐσπέραν καλὰ. Ὁ μπαμπᾶς, τὸν ὁποῖον δὲν τὸν ἐνδιαφέρει ποτὲ δι' οὐδένα λόγον ἡ θάλασσα, ἤρχισε νὰ πολιορκῇ τὸν νέον διὰ τῆς αἰωνίας πολιτικῆς του. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἀκουμβὼν τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τοῦ σκάφους ἐκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στῆθους καὶ ἤκουεν, ἤκουεν, ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ του προσπλοῦντο ἀορίστως εἰς τὸ κενὸν τῆς νυκτός, καὶ ἡ ὄψις του ἠκτινοδόλει ὑπὸ ἐνδομύχου τινὸς αἵνης. Τίς οἶδε! τί νὰ ἐρρέμδαζεν ὁ πτωχὸς νέος, τίς οἶδε ποῖαν λάμψιν ὄνειρου καὶ μέλλοντος ἐδίωκε τὸ βλέμμα του ἐκεῖ εἰς τὴν γαλακτόχρουν ἀγκάλην τοῦ οὐρανοῦ. Ὁ ναύτης ἐκάθητο εἰς τὸ τιμόνι του ἀκολουθῶν συγχρόνως τὰς κινήσεις καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἰστίου. Ἐπληγαίναμεν πρῶτα κατὰ τὴν ἐκφράσιν του. Ἦτο μελαγχροινός, ἡλιοκαὴς νέος, φορῶν μόνον ὑποκάμισον καὶ πανταλόνι, ἔχων γυμνοὺς τοὺς βραχίονας καὶ τοὺς πόδας. Ἐτραγωδοῦσε πολὺ εὐμορφᾷ ἕνα τραγοῦδι τῆς πατρίδος του, φαίνεται· διότι αἱ στορφαὶ του καὶ οἱ στίχοι του ἐδγαίναν εὐθὺς ἀπὸ τὴν καρδίαν του, ὡδὴν ὀλόκληρον τὸ ἄσμα του νὰ ἐκόπτετο ἀπὸ ἐκεῖ κατάδρα. Ἄν δὲν εἰμπορῶ νὰ σοῦ παραστήσω τὸν γλυκὺν σκοπὸν του διαπνεόμενον ὅλον ὑπὸ ἐλαφρᾶς τινος μελαγχολίας, σοῦ ἀντιγράψω ἐκ τῶν σημειώσεών μου τοὺς στίχους του, οἵτινες εἶνε κοινοὶ καὶ προσφιλεῖς ἐδῶ πέρα:

Βλέπεις ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τὸ κουρφαλαρισμένο, ἐκεῖ ἔστι πύργος γυάλινος μὲ κρουσταλλένια τζάμια, ἐκεῖ κοιμᾶται μιά ξανθὴ μᾶς χήρας θυγατέρα. Τὸ πῶς νὰ τὴν ξυπνήσουμε, το πῶς νὰ τῆς τὸ ποῦμε; Ξύπνα, καὶ μὲν Ἀναστασία, ξύπνα καὶ μὲν κόρη, ξύπνα ν' ἀνάψῃς τὴν φωτιά, νὰ σβύσῃς τὸ λυχναρί, γιὰτὶ μᾶς πῆρε ἡ χαρὰν τ' ἄστρι καὶ τὸ φεγγάρι. Πῶς νὰ σκωθῶ, λεβέντη μου, ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά σου. Μπερδεύαν τὰ μαλλάκια μου μαζί μὲ τὰ δικά σου

κ' ἔχασα τὸ φεσάκι μου τ' ἀκριδογορασμένο, ποῦτανε μπαρμπαρέζικο καὶ βαρικοκεντισμένο, μαῖτὲ στὴν Πόλιν βρίσκεται, μαῖτὲ στὴν οἰκουμένη!...

Τί ρεμβασμοὺς μοῦ ἐγέννησεν αὐτὸ τὸ τραγοῦδι. Πῶς μὲ συνήρπασαν οἱ πρώτοί του στίχοι εἰς μίαν ὄνειρῶδη, μαγευτικὴν χώραν, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ πάντα ὀλόγυρά μου συνεσκοτίζοντο. Κ' ἐνόσφῃ ἤκουα τοὺς στίχους ἐκείνους μέσα εἰς τὴν βοὴν ἐκείνην τοῦ πελάγους ἡ δυσκοτασμένη ἐκείνη χώρα διεχύνετο ὅλον ἐν εἰς μίαν λάμψιν ἀσυνήθιστον, καὶ μοῦ ἐφάνη ὅτι εἶδα, ὅτι ἀντίκρισα καθαρὰ τότε τὸ βουνὸ ἐκεῖνο τὸ κουρφαλαρισμένο μὲ τὸν ὑψηλὸν του πύργον καὶ τὰ κρουσταλλένια τζάμια του λάμποντα, ἀπαστράπτοντα ὅλον ὡς φωτεινὸν πύργον ἀσυλλήπτου ἐν τῇ ἐρηγῇ εὐτυχίας. Κ' ἐν τῇ ὀπτασίᾳ μου ἐκείνη, μοῦ ἐφάνη ἀκόμη — τί γλυκεῖα στιγμὴ! — ὅτι ἡ ξανθὴ ἐκείνη, ἡ θυγατέρα ἐκείνη τῆς χήρας δὲν ἦτο ἄλλη παρὰ ἐγώ, ἐγώ ἡ ἰδία. Καὶ ἤκουα ἐκεῖ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ βαθέος ὑπνίου μου μίαν φωνὴν γλυκεῖαν, περιπαθὴ, κτυπῶσαν ἴσα εἰς τὴν καρδίαν νὰ μὲ προσκαλῇ νὰ ξυπνήσω, οἶα ν' ἀνάψω τὴν φωτιαν τῆς πρωίας, καὶ νὰ σβύσω τὸν λυχνον τῆς νυκτός, ὅστις ἐφώτισε καθ' ὅλην τὴν νύκτα χρυσὰς ὥρας εὐτυχίας. Καὶ ἤνοιγον ἤδη τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν γλυκεῖαν χαρμυλὴν τῆς ἡμέρας...

Ὁ ναύτης ἐτραγωδοῦσε ἀκόμη τὸ γλυκύτερον μέρος τοῦ τραγοιδίου του, οἱ ἄλλοι γύρω ἤκουον, ὁ Ἰωργάκης ἀντεμετώπιζεν ἀκόμη τὴν θάλασσαν καὶ ἡ Χρυσούλα μ' ἐσφίγγε μὲ τοὺς μικροὺς της βραχίονας, καὶ ἡ πνοὴ της ἐθώπευε τὸ πρόσωπόν μου. Ἐστρεψα τὰ μάτια μου πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἱατροῦ, καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ συλλάβω τὸ βλέμμα του· ἐκεῖνος ἐρρέμδαζεν ἀκόμη, φερόμενος ἴσως καὶ αὐτὸς εἰς τὸν μαγικὸν ἐκείνον ὀρίζοντα τοῦ πύργου, κ' ἐνατενίζων ὡς ἐν εἰκόνι τὸ προσφιλὲς παρελθόν του. Ὁ ναύτης ἐσιώπησε, τὸ πλοῦν ἔταλαντεύετο γραφικώτατα ὡς φλὸς δένδρου ἐν μέσῳ τῆς ὁχανείας ἐκείνης, ἡ μικρὰ μ' ἐσφίγγε περισσότερον. Ἐκεῖνος ἐξύπνυνεν ἐντελῶς, ἡ ρέμβη ἀπύπτη καὶ τὸ βλέμμα του κατέπεσεν ἐπάνω μου, παράδοξον, ἐπίμονον, φλογερὸν. Θεέ μου! Ἐκεῖνο τὸ βλέμμα του μοῦ ἔλεγε βαθέως ὅτι τὸ παρελθὸν δι' αὐτὸν ἐσδέσθη πλέον, ἐξηφανίσθη εἰς τὸν τάφον μετὰ τῆς μητρος τῶν τέκνων του, καὶ ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν ἠτένιζε μὲ τὴν μαγικὴν λάμψιν τῆς εὐτυχίας τοῦ πύργου ἐκείνου δὲν ἐφωτίζετο εἰμὴ ὑπὸ τῆς λάμψεως τῶν ὀφθαλμῶν μου. Εὐτυχία, παρελθόν, μέλλον, ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἤμην ἐγώ, ἐγώ δι' αὐτόν, τὸ βλέμμα του ἐκεῖνο μοῦ τὸ ἔλεγε καθαρὰ, μὲ ἀφίνε νὰ ἀναγνώσω ἐπὶ τῆς καρδίας του μὲ τὴν ὀξυδερκείαν

ἐκείνην τῆς ἀγαπωμένης γυναικὸς ὄλον τὸ πρὸς ἐμὲ πάθος τοῦ· διότι, φίλε μου, τὸν ἀγαπῶ πλέον, καὶ μ' ἀγαπᾷ, μ' ἀγαπᾷ. "Α! δὲν ἀπατώνται ποτέ, ποτέ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς καρδίας!...

Μετ' ὀλίγον ὅτε ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἐκ τοῦ ἴστοῦ κρεμαμένου φανοῦ ἐδειπνοῦμεν, ὅλοι εἶχαμεν ἀφήσῃ μακρὰν μας τὴν ρέμνιν καὶ τὴν σιωπὴν. Ἐκεῖνος εἶχεν ἀποκτήσῃ τὴν ἀγαθότητά του εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ τὴν ἡσυχίαν εἰς τὴν ὄψιν. Ὁ διηγηματογράφος ἐλαμπεν ἀπὸ χαρὰν περισσώτερον ἀπὸ ὄλους. Ἐδειπνήσαμεν ὡς καλοὶ φίλοι. ὡς ἀδελφοὶ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος εἰς τὸ μέσον τοῦ σκάφους, καὶ ὁ ναύτης μᾶς διεσκέδασε πολὺ μὲ τὰς διηγήσεις του τὰς θαλασσινάς. Κ' ἐφευγον ὀπισθὲν μας αἱ ἀκταί, οἱ βουνοὶ καὶ τὰ δένδρα περιχυμένα ὅλα εἰς τὴν γλυκεῖαν λάμπην τῆς ἀστροφεγγιᾶς, κ' ἐδογκοῦσεν ἡ θάλασσα εἰς τὰ πλάγια τοῦ πλοιαρίου.

ΜΥΣΤΟΣ ΧΑΤΖΗΠΟΥΛΟΣ

Η ΑΘΩΟΤΗΣ ΤΟΥ ΓΟΥΣΤΑΥΟΥ

Κατάθεσις τοῦ ἀμαξηλάτου: Οἱ δύο μου ἐπιβαταὶ ἦσαν ὁ πατήρ καὶ ὁ γιός. Αὐτὸς ὁ τελευταῖος, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν του, ἐπρόκειτο, τὴν ἄλλην ἡμέραν μάλιστα, νὰ κομῇ ἀρχὴν εἰς δικηγορίαν του. καὶ ὁ πατήρ του ἦτο ἀντοπομόνος μ' αὐτὴν τὴν ἀγριανὴν ἡμέραν.

Ἰσαὶ ἐντελὼς βέβαιος, δὲν εἶνε ἔτοις; Ἡρώτα ὁ πατήρ, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν δὲν θὰ δειλιόσης καὶ πρὸ πάντων δὲν θὰ χάσης τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν σου;

— Νὰ μείνης ἥσυχος. Ξεῦρω ἐγὼ τὴν ὑπόθεσί μου ἔς τὰ δάκτυλα καὶ τὴν ἔμαθα ἐκ στόθους. Ὁ πελάτης μου θὰ ἐξέλθῃ λευκότερος τῆς χιόνης...

— "Α μπᾶ! ἀνεψώνησεν ὁ πατήρ μὲ ὕψος λίαν ἐκπληκτικόν.

— Ναί, ναι, λευκότερος τῆς χιόνης... Τὸ δικαστήριον θὰ τοῦ ζητήσῃ μάλιστα συγγνώμην... θὰ τὸν ἀφαρπάσω μᾶλλον ἢ θὰ τὸν ἀθωώσουν, θὰ ἰδῆς... Νά, ἐπὶ τέλους, θέλω νὰ κρίνῃς ἀμέσως... "Ακουσέ με ὀλίγον... "Ας ὑποθέσωμεν ὅτι κατέχω τὸ βῆμα.

Καὶ ἀμέσως ὁ νέος, λαβὼν φωνὴν σοδαράν, ἤρχισε τὴν ἀγυρτεῖαν του:

«Ναί, κύριοι, ναι! τὴν νύκτα ἐκείνην διεπράξαμεν κλοπὴν διὰ ρήξεως μετὰ δολοφονίας! Ἰὰ πάντα εἶνε ἀληθὴ, σὰς τὸ ὁμολογοῦμεν. Ἀλλὰ τίς πταίει; — Σεῖς, κύριοι, ἢ μᾶλλον ἢ τὸσον ἀπρονόητος κοινῶνία, ἥτις ἐθέσπισε τιμωρίαν διὰ τὴν κλοπὴν... "Οχι, ὁ πελάτης μου δὲν θὰ γείνῃ θῦμα τῆς ἰδικῆς σας ἀπρονοήσιας!... "Οχι, δὲν θὰ τιμωρήσῃτε ἐκείνον, ὅστις ἀπλουνστάτα ἐγενεῖ θῦμα ἀπάτης τῆς ὑπερμέτρου αἰδοῦς τού.

Καὶ σὰς τὸ ἀποδεικνύω: — Εἶνε δυστυχής, ὑποφέρει, πεινᾷ. Ἡ δυστυχία, ὁ ἀπαισιος οὗτος σύμβουλος, τῷ ἐδύριξε: «Πρέπει νὰ κλέψῃς.» Ἐντροπαλός, ὡς σὰς εἶνε γνωστός, θὰ ἐκλεπτε ποτε ἡμέραν μεσημέρι; — "Οχι. Περιέμενε τὴν νύ-

κτα, δηλαδὴ τὸ σκότος, τὸ ὁποῖον θὰ τοῦ ἐκάλυπτε τὸ ἐρύθημα τοῦ ὄνειδους, τὸ ὁποῖον τοῦ ἀνήρχετο εἰς τὸ πρόσωπον διὰ τὸ διδάχημά του. Θὰ καταλογίσῃτε λοιπὸν ὡς ἐγκλημα τὴν αἰδῶ τοῦ αὐτῆς;

Φθάνει ἐμπροσθεν κλειστῆς θύρας. Διατί ἦτο κλειστὴ; Δὲν ἠθέλον νὰ παρεκβῶ τοῦ θέματος, ἀλλ' εἶμαι ὑποχρεωμένος ν' ἀντιστῶ πρὸς αὐτὴν τὴν δύσπιστον ἀποδείξιν, τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου πρὸς τὴν κυδέρνησιν, ἥτις δαπανᾷ ἐκατομύρια δι' ἐξοδα τῆς ἀστυνομίας καὶ τῆς χωροφυλακῆς, ὅπως ὑπερασπίζουσι τὴν ἰδιοκτησίαν. — Καὶ τί μέσον νὰ μεταχειρισθῇ ὅπως ἀνοίξῃ τὴν θύραν ταύτην; Νὰ κροῖσῃ τὸν κώδωνα πάσῃ διανάμει; "Οχι, εἶνε νύξ καὶ κάθεις ἀναπαύεται. Ἐάν ἐκρουε τὸν κώδωνα, θὰ ἤρχοντο πρὸς προὔπαντησίν του, καὶ ἡ ἀποκρυπτομένη αὐτοῦ ἐντροπὴ ἐπρεπε νὰ φανερωθῇ ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἐρχόμενον καὶ εἰς ὄλους τοὺς γείτονας, ἀβυπνισθέντας ἐκ τῆς κωδωνοκρουσίας ταύτης.

Δὲν ἐκωδόνισέ λοιπὸν ὅπως συμμορφωθῇ πρὸς τὸν νόμον, ὅστις ἀπαγορεύει πάντα νυκτερινὸν θόρυβον.

Θὰ καταλογίσῃτε λοιπὸν ὡς ἐγκλημα τὴν ὑποταγὴν του εἰς τὸν νόμον;

Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν ἠθέλε νὰ γείνῃ ἀντικείμενον περιεργίας, ἀνοίγει μόνος του τὴν θύραν ταύτην, τὴν ὁποίαν ἐνοχὸς ὑποψία εἶχε κλείσει. Καὶ ἰδοὺ αὐτὸς εἰσέρχεται εἰς τὴν τραπεζαρίαν. Τί θὰ ἐκλεπτεν ἐξ αὐτῆς;

Θὰ μᾶς ἀπαντήσουν: «τὰ ἀργυρᾶ σκεῦη». "Ω κλεῖν! Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πεινᾷ καὶ θὰ ἐκλεπτεν ἀργυρᾶ σκεῦη! (Μετὰ γλυκεῖας εἰρωνείας). Δύνασθε λοιπὸν νὰ πιστεύσῃτε ὅτι ὁ Γουσταῦος ἠγνόηε τὴν τήχην τῶν δύο ἐκείνων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ὑπεξήρεσαν, ὁ μὲν μίαν περόνην, ὁ δὲ ἓν κοχλιάριον... ἀλλὰ γνωρίζει πόσον κακοχώνευσεν εἶνε τὸ εἶδος τοῦτο τῆς τροφῆς! (Μετὰ στόμφου). "Οχι, ὁ πειναλὸς αὐτὸς δὲν ὀρέγεται σκευῶν! Ἐνα κομμάτι ψωμί ἐξήτει, καὶ δι' αὐτὸ τὸ κομμάτι, ἀπλούστατα, μᾶς λιθοβολοῖν.

Σὰς βλέπω ὅτι κάμπεσθε. Ἐάν ἐξάτῃ ἄρτον, διατί νὰ τὸν ζητήσῃ εἰς τὸ χρηματοκιβώτιον; θὰ μοὶ εἴπτε. — "Οταν διὰ πρῶτην φοράν, κύριοι, εἰσέρχεται τις εἰς μίαν οἰκίαν, δὲν εἶνε φυσικόν ν' ἀγνοῇ ποῦ συνηθίζουσιν νὰ κρύπτουσιν τὸ ψωμί;

— Ἀλλὰ μήπως ἐκλεψε καὶ αὐτὸ τὸ ψωμί; — "Οχι, ἠμποδίσθη ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ οἰκοδεσπότου. "Ωστε λοιπὸν κλοπὴ δὲν ὑφίσταται! Λοιπὸν πρὸς τί αὐτὴ ἢ ἐπὶ κλοπὴ κατηγορία;;

Ὁ οἰκοδεσπότης ῥίπτεται κατ' αὐτοῦ, ἄνευ ἐξηγήσεων, μὲ φρικώδεις κραυγὰς καὶ μὲ τὸν νυκτερινὸν αὐτὸν θόρυβον, τὸν ὁποῖον ὁ πελάτης μου ἔσχε τὴν πρόνοιαν ν' ἀποφύγῃ.

Εἰς αὐτὸ λοιπὸν, κύριοι, ἐφιστῶ τὴν προσοχήν σας, εἰς τὴν πλημμελεῖ ἐλαφρότητα τοῦ νομοθέτου, ὅστις ἐθέσπισε ποινὴν κατὰ τῆς κλοπῆς. "Ας ὑποθέσωμεν πρὸς στιγμὴν τὸν κώδικα βῶδον ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν περίστασιν. Ἐστὼ, τότε ὁ πελάτης μου θὰ ἔλεγε πρὸς τρίτον τινά: — Δὲν ἔχω χρήματα! σοῦ ἐπῆρα ἓνα ψω-

μί, ἀλλὰ θὰ σοῦ κάμω δανειστικόν. Θὰ συνεδιδάζοντο καὶ θὰ ἐτελείωναν τὰ πάντα ἕως ἐδῶ. Ἀλλὰ μὲ τὴν παρούσαν μας νομοθεσίαν, ὁ Γουσταῦος ἐναλλογίσθη προηγουμένως αὐτὴν τὴν ποινὴν, ἥτις τον περιέμενε. Ἢ φυσικὴ αὐτοῦ αἰδῶς ἐξεληφθῇ ὡς τέρας ὑπὸ τοῦ παιδατοδικοῦ, ὑπὸ τῶν δικαστῶν, τοῦ δημοσίου, τῆς κοινῆς γνώμης, κλ. κλ.

Καὶ ἐξ ἐπ' αὐτῶν αὐτὸς τὸν οἰκοδεσπότην.

"Οταν λέγω «ἐξ ἐπ' αὐτῶν» νὰ ἐννοοῦμεθα καλῶς. Ἀλλὰ σεῖς διατείνεσθε τοῦτο, διότι ὁ Γουσταῦος ἔχει ἀντήρην. Καὶ μήπως εἴσθε λοιπὸν βεβαιότεροι, μᾶλλον πεπεισμένοι, σεῖς, ἀπ' αὐτὸν τὸν ἴδιον, τὸν μόνον ἐπιζῶντα μάρτυρα τοῦ δράματος τούτου; Αὐτὸς σὰς δίδει τὸν λόγον τῆς τιμῆς του!

Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ἐξ ὑμῶν μίαν πεποίθησιν, κύριοι, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχετε, καὶ δὲν δύνασθε νὰ τὴν ἔχητε.

Διότι ὁ οἰκοδεσπότης αὐτὸς εἶχε κακοὺς σκοποὺς κατὰ τὴν προτεραίαν τῆς χρεωκοπίας του... ἂν καὶ μοὶ ἐλλειψεν ὁ χρόνος ὅπως βεβαιωθῶ ἂν ἦτο κυριολεκτικῶς βουτηγμένος εἰς ἀτιμίαν, ἀλλὰ μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ὑποθέσω, διὰ τὴν ἀτιμίαν τοῦ αὐτοῦ, ἔλαβε τὴν κλῆσιν του ὅπως ἐμφανισθῇ... ἐν μὴ λέξει εὐρίσκετο εἰς θέσιν, καθ' ἣν ἐπρεπε νὰ ἐκλέξῃ τὸ ὄνειδος ἢ τὴν αὐτοχειρίαν. Εἶμαι δίκαιος πρὸς αὐτόν: ἦτον ἀξιώτιμος ἄνθρωπος! Ἀλλὰ καὶ πόσος σὰς πείθῃ ὅτι, εἰκοδι δευτερόλεπτα πρὸ τῆς συναντήσεώς του μὲ τὸν Γουσταῦον, αὐτὸς ὁ ἀθλιος δὲν εἶχε, ὅπως ἐξαλείψῃ τὸ ὄνειδος του, ῥοφήσῃ κἀνὲν ἐξ ἐκείνων τῶν δηλητηρίων, τῶν ἀγνώστων εἰς τὴν ἐπιστήμην, ἢ ὁποία δύναται ν' ἀποπλανηθῇ ὡς πρὸς ἐπερχόμενα ἀποτελέσματα;

"Ωστε καὶ ἡ κατηγορία τῆς δολοφονίας πίπτει ἀφ' ἐαυτῆς! Δὲν θὰ ἐνδιατρίψω πλέον ἐπὶ μακρὸν εἰς αὐτὴν, διότι τοῦτο, ἴσως σὰς κάμῃ ν' ἀμφιδάλλητε περὶ τῆς ὀρθοφροσύνης τοῦ δικαστηρίου!!! Παρομοία τις ἀδεαδίτης σὰς ἀπαγορεύει πᾶσαν θανατικὴν ἀπόφασιν κατὰ τοῦ πελάτου μου!

Ἀποδώσατε λοιπὸν τὸν δυστυχῆ μου νέον εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμελλε νὰ εἰσέλθῃ διὰ γάμου... διότι, μάθετέ το, ἦτο νεόνυμφος πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν μὲ μίαν ὥραιαν καὶ νέαν κόρην, ἥτις εἰς ὑμᾶς ἔχει ὅλας τὰς ἐλπίδας, καὶ ἡ ὁποία, διὰ τοῦ λόγου μου, σὰς φωνάζει τὴν στιγμὴν ταύτην: Ἀποδώσατέ μου τὸν Γουσταῦον!!!

Μετὰ τὴν ἀγόρευσιν ταύτην ὁ νέος ἐπανέλαβε τὸν συνήθη τόνον τῆς φωνῆς του ὅπως ἐρωτήσῃ τὸν πτέρα του.

— Αἱ! τί λές καὶ τοῦ λόγου σου;

— "Οχι καὶ ἄσχημα! ὄχι καὶ ἄσχημα! ἀπῆντησεν ὁ πατήρ, μόνον εὐρίσκω ὅτι ἐξασθενεῖσαι ὀλίγον εἰς τὸν ἐπίλογον... Παραβλέπετε τοὺς ἐνόρκους, δὲν λέγεις τίποτε πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶνε ἀδικον... Εἶνε συνηθισμένοι, καὶ μάλιστα ἡ τελευταία φράσις ἔχει μεγάλαν ἐπαιροὴν πρὸς αὐτοὺς, ἡ τελευταία φράσις... φράσις πάντοτε ἀνόητος, γελοία, ἀλλὰ πάντοτε ἐμποιοῦσα αἰδοῦσιν. Ἄν ἡμιν ἐγὼ εἰς